UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Der HH. Maeghden Die Van Christvs tijden tot dese eeuwe Inden Salighen Staet Der Svyverheydt inde Wereldt gheleeft hebben

Rosweyde, Heribert

T'Antwerpen, 1626

16. April Het leven vande H. Engracia, Maghet ende martelaersse. an. 304.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43129

Visual Library

HET LEVEN VANDE H. ENGRACIA MAGHET ende Martelaerſſe.

16. Apr. A. 304.

Beſchreven door Prudentius ende andere.

DE raſernije van den Preſident van Hiſpaignien Dacianus / om de Chriſtenen te vervolghen / was ghelijck eene ſeer ſterck-loopende riviere / die ſeer vermeerdert zijnde / door de op-komende beken / over haren boort vloept / upt-ruckt / ter neder-worpt / ende met haer ſleypt allen 't ghene dat haer ontmoet ; oft ghelijck eenen brandt / die verbrandt ende vernielt al dat hy vint / ende ſonderlinghe 't ghene dat meeſt weder-ſtaet. Hy hadde de ſtadt Barcelona nat ghemaeckt / ende overgoten / ja Gode toe-gheheyligh metten bloede van de H. Eulalia, ende van de andere vrome ende edele ridders des Heeren ; die al-daer met den tyran ſtreden ende verwonnen. Hy ginghy voorts / ende hy quam te Saragoſſa / wentelende in 't bloedt dat hy hadde ghestort ; ende begheerte hebbende ghelijck een fel ende wreedt Tyger / hem te verſaden met het bloedt van d'andere Chriſtenen / die daer waren : die hy begonſt te benauwen met ſijne ghewoonlijcke pijnen ende tormenten. Op dien tijdt ordineerde onſen Heere / dat daer was eenen grooten Prince van Portugal / die eene dochter hadde / genaemt Engracia, ten houwelijcke beloeft aen eenen Hertoghe van Rouſſillon : den vader ſondt haer om de bruploft te houden met groot gheſelſchap van dienaren. Met haer quamen noch achthien edel-mannen / hare vrienden ende maghen / wiens namen waren Lupercius / Optatus / Succeſſus / Martialis / Vrbanus / Julius / Quintilianus / Puelius / Frontonius / Felix / Cecilianus / Euentius / Primitivus / Apodemius / Maturinus / Caſſianus / Faustus / ende Januarius. Alle deſe edel-mannen waren Chriſtenen / ghelijck oock was de Maghet Engracia, ende begheerlijck om haren

De wreetheydt van Dacianus teghen de Chriſtenen.

Engracia is ten houwelijck beloeft.

maeghdom ende bloedt te offeren aen IESVS Christus; hoe wel sy het selve voor haren vader verborgen hadde; ende was uyt haer huys gekomen/te verstaen gevende/ dat sy haer bruyloft ghingh houden: ende quam seer vrolijck ende blijde / om dieswille, dat den Heere / die haer tot eene bruydt hadde verkoren / ende begheerde in haer ende door haer te triompheren vanden vijandt/ haer trouw-panden hadde ghegeven/dat sy gaende door Saragossa / dat haren wegh was/ soude vinden groote oorsake om hare vromigheydt ende deught te oeffenen; ende te houden een andere veel suyverder ende vaster bruyloft met het onbevleckt lammeken; voor 't selve haer leven ghevende/ ghelijck sy hadde begheert. Door desen trouw-pant der Goddelijcker liefde vermeerderde in't herte vande H. Maghet het vyer der selver liefde; ende alle uren dochten haer langh te zijn / om op die plaetse te komen / daer sy hopte gheeroont te worden. Sy quam te Saragossa met haer heyligh ende edel gheselschap/ ende sy vernam terstondt wat daer ghebeurde/ eñ met wat rasernije eñ wreetheydt Dacianus de Christenen sochte/ ende uyt-roeydde met wreede tormenten. De H. Maghet en konde haer niet weder-houden (want haren bruydegom verweckte ende gaf haer sterckheydt/ om teghen den tyran te strijden / ende te verwinnen) maer ghingh met alle die edel-mannen hare vrienden/ die met haer ghekomen waren/by Dacianus/ hem segghende wie sy was/van waer sy quam/waer sy ghingh; ende voor al / dat sy Christene was: sy berispte hem straffelijck/ dat hy van hem gheworpen hadde de menschelijcke redene / ende hem becleedt met de wreetheyt van eene wreede beeste; verstortende soo veel bloedts van onnoosele persoonen / die van gheen ander saecke beschuldight en waren / dan dat sy aen-baden den waerachtighen Godt / ende verachteden d'ijdele goden der Heydenen / ende de helsche monsteren / die hy ende sijne Keysers aen-baden. Dacianus wierdt verslaghen/ sijn bloedt wierdt koudt/ hy verloos sijne sinnen / ende was al oft hy voor sijn hooft gheslaghen hadde geweest; siende ter eender zijde de schoonheydt/statigheydt/ ende edelheydt van die Maghet / ende het gheselschap dat met haer quam: ende ter andere zijden bemerckende de vrymoedigheydt / met welcke sy sijne goden gheblasthemeert / ende de hooghe majesteyt van Diocletianus

Godt hadde haer gheopenbaert hare martelie.

Vry-moedigheydt van S. Engracia.

nus ende Maximianus sijne Heeren veracht hadde. Ende hoe-wel hem docht / dat hy wat op-sichts op haer behoorde te nemen / om dat sy vremdt was / ende reysde / ende op de gheleghenthepdt van haren persoone; niet-te-min hy wreedt ende fel/goddeloos ende eenen vpant der Christenen zijnde/ kreegh sijne wreede nature in hem d'overhandt/boven de beleefthept oft eenich ander opsicht. Sy verwreckte hem tot sijne natuerlijcke raserije;eñ sijn verkout bloet ontstack door de gramschap; eñ dede te stont de H. Maget/eñ die achthien edel-mãnen vanghen; want hy vernam dat sy alle Christenen waren/ende dede hen wreedelijcken gheesselen. Eñ om dat Engracia quaedt sepde vande goden ende de Keyseren/met eenen grooten moedt ende stantvastighepdt; soo dede hy haer tot eenen schroom van alle d'andere/ door gheheele de stadt sleppen/ghebonden aende steerten van de peerden. 'S anderdaeghs doen de Maghet noch ghebroken was van dit torment / soo deden sy haer andere tormenten aen; want den goddelooſen tyran versierde eñ vondt door 't in-gheven des duyvels nieuwe tormenten / om haer meer te pijnighen / ende door haer meer t'openbaren de glorie des Heeren. Sy crabden haer lichaem met verstaelde haken / ende sy opendẽ 't selve tot het inghewant toe; soo dat sy daer uyt trocken een stuck vande lever/ dat daer na door eene reliquie bewaert wiert: ende den Poeet Prudentius sept/ dat hy 't heeft ghesien. Sy sneden hare slincke borst af/ soo dat-men haer herte sagh. Sy was soo mis-handelt in haer lichaem / dat het cleedt/ daer sy haer daer naer mede bedeckte / gheheel gheverwet was vanden bloede; 't welck daer na ock bewaert wiert: ende S. Engenius den derden Artsch-Bisschop van Toledo sepdt / dat hy 't ghesien heeft; ende brenght het doorts tot eene ghetuyghenisse vande groote tormenten / die de H. Engracia gheleden heeft. Alle dese tormenten en konden 't herte vande H. Maghet van Christus niet af-schepdẽ/ noch haer benemen de vrolijckhepdt ende verseckerhept van haer ziele / noch de stantvastighepdt ende sterckhepdt/met welcke sy voor hem stierf. Dacianus/ siende dat hy door soo veel ende wreede tormenten het herte vã eene teedere Maghet niet en hadde konnen verwinnen/ ende dat sy door de selve niet en stierf; beval dat-men haer alsoo sonde laten met hare wonden/om dat sy haer

Sy worden allegader wreedelijck ghegheesselt.

Hare slincke borste wordt af-ghesneden.

langher souden wee-doen/ende de pijne soo haest niet en soude vergaen; ende haer leven verlenght zijnde / hare martelie oock soude verlenghen. Alsoo dat (ghelijck Prudentius seydt) meerder pijne gheweest is het uytstel des doodts/ dan haer te doen sterven; want dat sy leefde met eene levende doodt / ende dat hare pijnen alle uren vernieuwden ende vermeerderden. Ten lesten sloeghen sy haer eenen naghel in 't hooft; waermede sy ontfingh de croone der martelien. Dacianus dede die achthien edel-mannen buyten de stadt onthoofden. Eenen Bisschop ghenaemt Prudentius begroef het lichaem van S. Engracia met een groot ende wonderlijck ghesel schap van Enghelen ende Heyligh en / die uyt den hemel quamen / om d'uytvaert van die H. Maghet te vereeren; die soo wel verwonnen eñ ghetriompheert hadde.

Eenen naghel wordt in haer hooft ghesla ghen/ eñ sy sterft.

Dacianus en was niet te vreden met dat hy dese glorieuse Maghet/ende die achthien edel-mannen ghemartelizeert hadde; maer siende de stantvastighevdt vande Christenen deser stadt; nam voor hem / dat hy hen met eene repse soude uyt-roepen. Om dit te beter te doen / dede hy ghebieden/dat alle Christenen op sulcken dagh uyt de stadt souden trecken/ ende dat sy met hun goedt souden gaen woonen op andere clepndere plaetsen. Eñ als sy uyt-ghegaen waren/ over-viel hy hen met gewapent volck / ende sloegh hen doodt: sy waren in soo grooten ghetale / dat sy niet ghetelt en konden zijn. Ende om dat de lichamen van dese salighe martelaren niet en souden ghe-eert worden / dede hy die te samen verbranden/ ghemenghelt met de lichamen van boose menschen / die om hare boosheydt waren ghedoodt. Maer wat vermagh de menschelijcke loosheydt oft vont des duyvels teghen de Goddelijcke beschermingh? D'asschen vande HH. martelaren schepdden haer mirakeleuselijck van d'andere / ende voeghden haer by malckanderen / ende maeckten witte bollen / die-men daerom noemde de Witte clompen.

Wie en merckt niet in dit lijden van de H. Engracia, ende van d'andere / vande welcke wy ghesproken hebben/ de groote cracht Godts / de onsterckte der menschen / de ijdele wreethevdt van Satan / die den President Dacianus op stoockte/ om dese jonghe dochter soo wreeselijck te pijnighen / ende den dienst vanden waer-

achtighen

achtighen Godt te vernielen? Maer satan bleef begeckt/ ende Dacianus beschaemt. De Maghet triomphеerde / Godt wiert ghegloxificeert ende het waerachtigh gheloove over al verbreyt; ende de stadt van Saragossa met de victoxie van seer veel heerlijcke martelaren vereert/ende bevrijdt van alle vyanden soo gheestelijcke als wereltsche.

Den weerdighen Poeet Prudentius verheft hoochelijck dese H. Maghet/ met hare mede-ghesellen; eñ ghetuyght dat by sijnen tijde de Reliquien van alle dese in groote weerde waren. Dese HH. ghebeenten zijn verholen ghebleest vanden tijdt dat de Mooren in Hispaignien zijn gekomen/ tot het jaer 1389. alswanneer soo de Regulieren Canonicken stichteden eene nieuwe Kercke / ghevonden zijn twee graf-steden van marber; op de welcke ghegraveert was / dat dit Reliquien waren van de H. Maghet Engracia, ende van de achthien martelaren. Hare HH. beenderen waren noch gheheel/ rootschijnende gheliick rooscn; ghenoegh te kennen ghevende/tot wat groote glozie die noch/bewaert wierden. *Prud. hym.*

Hare Reliquien wozden na veel jaren ghevonden.

Naer dat dese Reliquien ghevonden zijn / heeft-men eene Kercke onder d'aerde ghemaeckt/op dat-se op eene bequame plaetse bewaert ende ghe-eert souden wozden. Hier naer heeft den Catholijcken Koninck Ferdinandus al-daer eene groote Kercke doen bouwen / eñ een schoon Clooster stichten / al-waer hy ghestelt heeft Religieusen van den H. Hieronymus, om daer dienst te doen/ eñ te vermeerderen de devotie van het volck tot dese H. Maghet/ ende andere martelaren. Ja den heylighen Eugenius, daer naer Artsch-Bisschop van Toledon/dzoegh sulcke groote reverentie aen dese Maget/ met hare mede-ghesellen/ dat hy / wesende den Eersten van de Kercke van Toledo / verliet al dat hy hadde; ende begaf hem tot den dienst van dese Maghet in de Kercke van Saragossan; daer hy etteliicke jaren den dienst dede/tot dat hy ghekosen wierdt om te zijn Artsch-Bisschop van Toledo.